

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЇЇ ОЦІНКИ

© 2024 ГОРОХОВЕЦЬ Ю. А., ДЖЕРІНА К. С.

УДК 657.4:658.784
JEL Classification: M41

Гороховець Ю. А., Джеріна К. С. Бухгалтерський облік готової продукції та проблемні аспекти її оцінки

В умовах сьогодення ключовим аспектом діяльності виробничого підприємства є налагодження ефективного виробництва та збуту виготовленої готової продукції. Вагоме значення у вирішенні зазначених моментів відводиться бухгалтерському обліку, основним завданням якого є достовірне та своєчасне відображення господарських операцій на всіх етапах виробництва та реалізації готової продукції. Облік готової продукції на підприємствах забезпечує контроль за кількістю, якістю та рухом продукції, допомагає уникнути втрат під час зберігання та транспортування, забезпечує своєчасну реалізацію запасів та оптимізацію складських процесів, що сприяє зниженню ризиків перевиробництва або дефіциту продукції, дозволяє підприємствам краще реагувати на попит ринку та забезпечує стабільний прибуток. У статті розглянуто сутність готової продукції як економічної категорії – з позиції науковців і законодавства. В результаті проведеного дослідження запропоновано визначення поняття «готова продукція» як кінцевий результат виробничої діяльності підприємства, яка пройшла всі етапи обробки, відповідає встановленим технічним умовам і стандартам, завершена випробуванням, прийнята на склад, передана замовнику, має відповідні сертифікати якості. Розглянуто рахунки, які використовуються для обліку готової продукції, та рахунки, на яких ведеться облік доходів і витрат при виготовленні та реалізації готової продукції, та показано бухгалтерські кореспонденції. Зокрема, рахунок 26 «Готова продукція», 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями та замовниками», 901 «Собівартість реалізованої готової продукції», 701 «Дохід від реалізації готової продукції». Наведено особливості руху готової продукції за фактичною виробничою собівартістю та відображення цих операцій в бухгалтерському обліку. Розкрито способи визначення собівартості реалізованої продукції. Наведено приклади щодо відображення в бухгалтерському обліку операцій з відвантаження готової продукції на умовах відстрочки платежу та передоплати. Зазначено первинні документи, на основі яких ведеться бухгалтерський облік із відвантаження готової продукції на умовах відтермінування платежу та передоплати.

Ключові слова: готова продукція, облік готової продукції, фактична виробнича собівартість.

Табл.: 8. **Бібл.:** 14.

Гороховець Юлія Анатоліївна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри обліку та оподаткування, Запорізький національний університет (вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, 69600, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5813-881X>

Джеріна Кароліна Сергіївна – бухгалтер, ФГ «Рассвет» (Андриївка, 85540, Україна)

E-mail: karolinadzerina@gmail.com

UDC 657.4:658.784
JEL Classification: M41

Gorohovets J. A., Dzerina K. S. Accounting of Finished Products and Problematic Aspects of Its Assessment

In today's conditions, the key aspect of the activity of a manufacturing enterprise is the establishment of efficient production and sale of manufactured finished products. A significant importance in solving these points is given to accounting, the main task of which is to reliably and timely reflect economic transactions at all stages of production and sale of finished products. Accounting for finished products at enterprises provides control over the quantity, quality and movement of products, helps to avoid losses during storage and transportation, ensures the timely sale of stocks and optimization of warehouse processes, which helps to reduce the risks of overproduction or shortage of products, allows enterprises to better respond to market demand and ensures stable profits. The article considers the essence of finished products as an economic category – from the point of view of scientists and legislation. As a result of the study, the definition of the concept of «finished products» as the final result of the production activity of the enterprise, which has passed all stages of processing, meets the established technical conditions and standards, is completed by testing, accepted into the warehouse, transferred to the customer, has the appropriate quality certificates. The accounts used for accounting of finished products and the accounts on which income and expenses are recorded in the manufacture and sale of finished products are considered, and accounting correspondence is shown. In particular, account 26 «Finished products», 361 «Settlements with domestic buyers and customers», 901 «Cost of finished products sold», 701 «Income from the sale of finished products». The peculiarities of the movement of finished products at the actual production cost and the reflection of these operations in accounting are presented. Methods for determining the cost of products sold are disclosed. Examples of reflecting in accounting operations for shipment of finished products on the terms of deferred payment and prepayment are provided. The primary documents on the basis of which accounting for the shipment of finished products is carried out on the terms of deferred payment and prepayment are specified.

Keywords: finished products, accounting for finished products, actual production cost.

Tabl.: 8. **Bibl.:** 14.

Gorohovets Juliya A. – Candidate of Sciences (Economics), Senior Lecturer of the Department of Accounting and Taxation, Zaporizhzhia National University (66 Zhukovskoho Str., 69600, Ukraine)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5813-881X>

Dzerina Karolina S. – Accountant, FS "Rassvet" (Andriivka, 85540, Ukraine)

E-mail: karolinadzerina@gmail.com

Організація обліку на підприємстві впливає на собівартість готової продукції (далі – ГП), яка формує кінцеву ціну виробу, визначає попит на продукт, впливає на прибуток підприємства. Крім того, інформація по кількості та вартості готової продукції дозволяє підприємству планувати свою виробничу діяльність, прогнозувати обсяги продажу та визначати оптимальний рівень запасів ГП.

В наш час дослідженню сутності поняття «готова продукція» приділено увагу багатьох вітчизняних учених, серед яких варто виділити праці Ф. Ф. Бутинця, Н. М. Маюги, М. Д. Корінько, В. М. Глібко, О. П. Бушан, Л. К. Сук, Л. І. Шваб, В. М. Жук, М. В. Кужельного, та інших. Питанням обліку готової продукції п приділено увагу таких

вітчизняних науковців, як І. В. Пушкар, В. П. Гринь, Ю. А. Гороховець, Є. В. Потапов, Г. Г. Осадча, Н. П. Петришина, Т. М. Писаренко, О. А. Подолянчука, М. М. Цебрія, та ін.

Мета статті полягає у вивченні особливостей бухгалтерського обліку готової продукції на виробничому підприємстві та проблемних аспектів її оцінки.

Розглядаючи питання обліку ГП, вважаємо доцільним обґрунтувати економічну сутність категорії «готова продукція», адже в наукових джерелах і в нормативних документах відсутня єдина позиція щодо визначення цього поняття. А отже, і не зрозуміло, на якому етапі «життя» виготовлений продукт – це напівпродукт, а на якому – готова продукція.

Таблиця 1

Визначення поняття «готова продукція» науковцями

Автор	Визначення поняття «готова продукція»
Ф. Ф. Бутинець	Продукція, яка повністю закінчена обробкою, укомплектована та яка пройшла необхідні випробування, відповідає діючим стандартам або затвердженим технічним умовам, прийнята відділом технічного контролю підприємства та здана на склад або ж прийнята замовником відповідно до затвердженого порядку її приймання [1]
А. Касич	Результат закінченого виробничого процесу, що призначений для продажу і відповідає галузевим нормам і стандартам, та всім вимогам чинного законодавства, і облік продукції провадиться з використанням міжнародних інструментів організації ефективної фінансово-господарської діяльності підприємства [2]
Т. Д. Маркова	Продукція, яка виготовлена за певними стандартами, з використанням необхідної сировини, має повністю завершену форму, відповідає всім стандартам та нормам і пройшла перевірку в усіх відділах. Повністю завершений продукт, який готовий до передачі на склад або вибуття на сторону [3]
В. М. Глібко, О. П. Бушан	Матеріальний результат виробничої діяльності підприємства, коли запаси набувають нової якості. Крім випуску речової продукції, підприємство може виконувати роботи для інших підприємств або надавати послуги. На відміну від тієї, яка в обліку зазначається як готова продукція, цей вид продукції називають «виконані роботи і послуги». Отже, продукція підприємства складається з готової продукції та виконаних робіт і послуг [4, с. 96]
Т. В. Гончарова	Продукція (виріб, напівфабрикат, робота, послуга), яка повністю закінчена обробкою на даному підприємстві, пройшла всі стадії технічного випробування (якщо вимагають відповідні її особливості), відповідає технічним умовам і стандартам, не вимагає подальшої обробки на цьому підприємстві і здана на склад [5]
Н. М. Ткаченко	Матеріальний результат виробничої діяльності підприємства. Крім випуску речовинної продукції (машин, взуття, одягу, хліба, цукерок тощо), підприємство може виконувати певні роботи для інших підприємств або надавати їм послуги. Наприклад, перевезення вантажів своїм транспортом для інших підприємств, ремонтні роботи, будівництво та інше [6, с. 525]
Л. І. Шваб	Запаси виробів на складі, обробка яких закінчена та які пройшли випробування, приймання, укомплектовані згідно з умовами договорів із замовниками та відповідають технічним умовам і стандартам [7, с. 182]
Л. К. Сук	Продукція, яка завершена виробництвом, укомплектована, відповідає вимогам стандартів і технічних умов, має документ, що засвідчує її якість, та призначена для збуту за межі підприємства [8, с. 235]
Гороховець Ю. А., Потапов Є. В.	Виріб, який пройшов усі стадії виробництва, відповідає усім поставленим якісним і технічним характеристикам, придатний до реалізації та споживання. Готова продукція може бути тільки виготовлена підприємством. На відміну від інших видів запасів, готову продукцію не можна придбати за грошові кошти або в обмін на інші активи, отримати як вклад до статутного капіталу або безоплатно [14]

Джерело: згруповано авторами за [1–8; 14].

Отже, підсумовуючи визначення, наведені вітчизняними науковцями, можна зазначити, що єдина думка про сутність «готової продукції» відсутня. Одні дослідники вважають готову продукцію запасами, інші – матеріальним результатом виробничої діяльності. Більшість учених наголошують на тому, що готовою продукцією є виріб чи послуга, яка пройшла всі стадії обробки та відповідає певним вимогам та стандартам. Подібний погляд зумовлює необхідність стандартизації ключових понять.

Згідно з П(С)БО 9 «Запаси» готова продукція – це продукція, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу та відповідає технічним та якісним характеристикам, які передбачені договором або нормативно-правовим актом. Готова продукція вважається різновидом запасів [10].

Відповідно до Інструкції плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, до готової продукції належить продукція, об-

робка якої закінчена та яка пройшла випробування, приймання, укомплектування згідно з умовами договорів із замовниками і відповідає технічним умовам і стандартам [11].

Згідно з ДСТУ 2960-94 готовою продукцією вважається промислова продукція, яка закінчена виробництвом, укомплектована, відповідає вимогам стандартів і технічних умов, має документ, що засвідчує її якість, та призначена для збуту за межі підприємства [12].

Отже, виходячи з наведених визначень науковців та нормативних актів, готова продукція – це кінцевий результат виробничої діяльності підприємства, яка пройшла всі етапи обробки, відповідає встановленим технічним умовам і стандартам, завершена випробуванням, прийнята на склад, передана замовнику. Вона призначена для подальшої реалізації, має відповідні сертифікати якості.

Рахунки, які використовуються для обліку ГП, згруповано в *табл. 2*.

Таблиця 2

Рахунки, які використовуються для обліку готової продукції

Рахунок	Характеристика
26 «Готова продукція»	Призначено для узагальнення інформації про наявність та рух готової продукції підприємства, а дебетом відображається надходження готової продукції власного виробництва за фактичною виробничою собівартістю або за нормативною вартістю. Собівартість реалізованої готової продукції визначається за методами оцінки вибуття запасів. Аналітичний облік готової продукції ведеться за видами готової продукції
27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»	Призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух сільськогосподарської продукції. Сільськогосподарська продукція оприбутковується за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на продаж. За дебетом відображається надходження сільськогосподарської продукції, за кредитом – вибуття сільськогосподарської продукції внаслідок продажу, безоплатної передачі тощо

Джерело: згруповано авторами за [11].

В нашому дослідженні далі йтиметься про готову продукцію, яка виготовляється на виробничих підприємствах та обліковується на рахунку 26 «Готова продукція».

Особливістю ГП як різновиду запасів є те, що вона може бути тільки виготовлена підприємством, її не можна придбати за грошові кошти або в обмін на інші активи, отримати безоплатно або як вклад до статутного капіталу.

Первісною вартістю запасів, що виготовляються власними силами підприємства, визнають їхню виробничу собівартість відповідно до П(С)БО 16 [10]. Виробнича собівартість ГП включає: прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; змінні загальновиробничі витрати; постійні розподілені загальновиробничі витрати [13].

Надходження, вибуття або списання ГП в бухгалтерському обліку відображаються за фактичною виробничою собівартістю. Зазначимо, що фактична виробнича собівартість визначається наприкінці місяця. Для відображення руху готової продукції протягом місяця застосовуються облікові ціни, наприклад, такі показники, як планова (нормативна) собівартість; оптова ціна; відпускна ціна. В такому разі в бухгалтерському обліку відображаються відхилення фактичної виробничої собівартості готової продукції від її вартості за обліковими цінами шляхом відкриття рахунків другого порядку до рахунку 26 «Готова продукція», наприклад:

- ✦ 261 «Готова продукція за обліковими цінами»;
- ✦ 262 «Відхилення фактичної виробничої собівартості ГП від її вартості за обліковими цінами».

Облік ГП на рахунку 26 «Готова продукція»

Рахунок 26 «Готова продукція»	
Дебет	Кредит
Надходження ГП власного виробництва за фактичною виробничою собівартістю або за нормативною вартістю	Списання фактичної виробничої собівартості готової продукції при:
Повернення покупцями	– продажу готової продукції за грошові кошти
Оприбуткування надлишків, виявлених у результаті інвентаризації	– обміні в межах бартерних (товарообмінних) операцій на інші види необоротних та оборотних активів; – безоплатній передачі (в рекламних або благодійних цілях); – списанні внаслідок нестач, розкрадань, надзвичайних подій тощо
Дооцінка (у межах попередньої уцінки)	– переведенні до складу запасів іншого виду (наприклад, відпуск як комплектуючого виробу для виробництва іншого виду продукції); – уцінці до чистої вартості реалізації

Джерело: сформовано авторами за [11].

Суму відхилення фактичної виробничої собівартості ГП від облікових цін за виробами, що надійшли у звітному періоді, відображають за дебетом субрахунку 261 «Готова продукція за обліковими цінами» і кредитом субрахунку 262 «Відхилення фактичної виробничої собівартості ГП від її вартості за обліковими цінами» додатковим або сторнуючим записом в залежності від того, що являє собою така сума відхилення:

- ✦ *економію* – перевищення оцінки ГП за обліковими цінами над її фактичною виробничою собівартістю чи
- ✦ *перевитрату* – перевищення фактичної виробничої собівартості ГП над її оцінкою за обліковими цінами [9].

Згортання показників субрахунків 261 і 262 дає значення фактичної виробничої собівартості готової продукції. Отже, якщо в поточному місяці виготовлена і передана на склад готова продукція, фактична виробнича собівартість якої становить 600000,00 грн, відпускна вартість (без урахування ПДВ) – 500000,00 грн, то сума відхи-

лення фактичної виробничої собівартості ГП від облікових цін за виробами, що надійшли у звітному періоді, складе 100000,00 грн.

При відображенні в обліку реалізації ГП визначається собівартість реалізації. Інформацію про доходи від реалізації ГП в бухгалтерському обліку узагальнюють на субрахунок 701 «Дохід від реалізації готової продукції». Аналітичний облік таких доходів ведуть за видами (групами) продукції, регіонами збуту та/або іншими напрямками, визначеними підприємством.

При відображенні в обліку продажу продукції визначають собівартість її реалізації за нормами П(С)БО 16, згідно яким собівартість реалізованої продукції складається з:

- ✦ виробничої собівартості продукції, реалізованої протягом звітного періоду (включає прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати, а також змінні та постійні розподілені загальнопромислові витрати);
- ✦ нерозподілених постійних загальнопромислових витрат;
- ✦ наднормативних виробничих витрат [13].

Таблиця 4

Облік оприбуткування готової продукції

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Передано на склад ГП з виробництва (оцінка за обліковою вартістю)	261	231	600000,00
2	Відображено відхилення фактичної виробничої собівартості від облікової вартості (економія)	262	231	100000,00

Джерело: сформовано авторами.

Для узагальнення інформації про собівартість реалізованої ГП в бухгалтерському обліку призначений *субрахунок 901 «Собівартість реалізованої ГП»*, робіт та послуг – *субрахунок 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг»*. За дебетом рахунка 901 «Собівартість реалізації» відображають виробничу собівартість

реалізованої продукції (робіт, послуг), за кредитом – списання в порядку закриття дебетових оборотів на субрахунок 791 «Результат операційної діяльності».

Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) протягом звітного періоду можна визначати двома способами, які згруповано в табл. 5.

Таблиця 5

Способи визначення собівартості реалізованої ГП

Облік ГП за фактичною виробничою собівартістю	Облік руху і реалізації готової продукції за обліковою вартістю
собівартість реалізованої ГП в бухгалтерському обліку відображається одноразово після визначення фактичної виробничої собівартості продукції наприкінці звітного періоду;	собівартість реалізованої ГП в бухгалтерському обліку відображається в момент здійснення кожної операції з відвантаження ГП. В такому випадку на дату кожної операції списується собівартість реалізованої продукції в оцінці за обліковими цінами. У кінці звітного періоду суму відхилення відносять у дебет тих же рахунків обліку.

Джерело: сформовано авторами за [13].

Наприкінці місяця визначається фактична виробничу собівартість реалізованої ГП розрахунковим шляхом, для списання собівартості в обліку робиться проведення з кредиту рахунка 26 «Готова продукція» у дебет субрахунку 901 «Собівартість реалізованої готової продукції».

Наприклад, на вітчизняний ринок відвантажено готову продукцію в кількості 3 штуки 27.09.2024 р., загальна вартість за видатковою накладною складала 1 404,04 грн, в т.ч. ПДВ 234,01 грн. Ця готова продукція виготовлена в місяці реалізації. Фактична собівартість трьох одиниць готової продукції наприкінці місяця складала 458,48 грн. Господарські операції, відображені в бухгалтерському обліку, наведено в табл. 6.

У випадку відвантаження готової продукції на умовах передоплати в обліку мають місце кореспонденції, наведені в табл. 7.

Облік руху і реалізації готової продукції за обліковою вартістю відображено в табл. 8.

Таким чином, бухгалтерський облік готової продукції ведеться на рахунку 26 «Готова продукція», аналітичний – за статтями витрат, номенклатурними групами в натуральному та вартісному вираженні. У місцях зберігання облік готової продукції ведеться за окремими її видами в прийнятих одиницях виміру. Надходження, вибуття або списання готової продукції в бухгалтерському обліку відображаються в грошовій оцінці за фактичною виробничою собівартістю.

ВИСНОВКИ

Отже, вивчення сутності готової продукції та проблемних аспектів її оцінки є важливим для будь-якого підприємства, яке прагне досягти високих результатів у своїй діяльності. Протягом

Таблиця 6

Реалізація готової продукції за фактичною виробничою собівартістю (перша подія – відвантаження)

№ з/п	Господарська операція	Дт	Кт	Сума, грн	Документ
1	Відвантажено ГП покупцеві, 27.09.2024	901	26	3	Видаткова накладна
		361	701	1 404,04	
		701	6432	234,01	
2	Складена та зареєстрована податкова накладна, 27.09.2024	6432	6412	234,01	Податкова накладна
3	Розрахована фактична собівартість ГП (30.09.2024)	901	26	455,48	Закриття місяця
4	Отримана оплата від покупця, 10.10.2024	311	361	1 404,04	Платіжне доручення

Джерело: сформовано авторами.

Реалізація готової продукції (перша подія – передплата)

№ з/п	Господарська операція	Дт	Кт	Сума, грн	Документ
1	Отримана передплата від покупця, 11.10.2024	311	361	24000,00	Платіжне доручення
		6431	6432	4000,00	
3	Складена та зареєстрована ПН, 15.10.2024	6432	6412	4000,00	Податкова накладна
2	Відвантажено ГП покупцеві, 06.11.2024	901	26	12000,00	Видаткова накладна
		361	701	24000,00	
		701	6431	4000,00	

Джерело: сформовано авторами.

Облік реалізації ГП за обліковою вартістю

№ п/п	Господарська операція	Дт	Кт	Сума, грн	Документ
1	Сальдо на початок місяця:	261	-	60000,00	ОСВ субрахунку 261 «ГП»
	- ГП в оцінці за обліковими цінами				
	- відхилень				
	- готової продукції за фактичною собівартістю (згорнуте сальдо)	26	-	65660,00	ОСВ рахунку 26 «ГП»
2	Відображено надходження ГП з виробництва на склад за обліковою вартістю	261	231	400000,00	Звіт з виробництва
3	Відвантажено ГП покупцю	361	701	600000,00	Видаткова накладна
4	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	701	6411	100000,00	Видаткова накладна
5	Списано собівартість реалізованої продукції за обліковою вартістю	901	261	420000,00	Видаткова накладна
6	Відображено суму відхилень фактичної собівартості виготовленої за місяць продукції від її облікової вартості	262	231	13200,00	Закриття місяця
7	Списано наприкінці звітного місяця суму відхилень, що припадає на реалізовану продукцію	901	262	17220,00	Закриття місяця
8	Списано до собівартості реалізації нерозподілені постійні загальновиробничі витрати	901	91	2780,00	Закриття місяця
9	Списано на фінансовий результат дохід від реалізації ГП	701	791	500000,00	Визначення фінансових результатів
10	Списано на фінансовий результат собівартість реалізованої ГП	791	901	440000,00	Визначення фінансових результатів
11	Сальдо на кінець місяця ГП в оцінці за обліковими цінами	261	-	40000,00	ОСВ субрахунку 261 «ГП»
12	Сальдо на кінець місяця відхилень	262	-	1640,00	ОСВ субрахунку 262 «ГП»
13	Сальдо на кінець місяця ГП за фактичною собівартістю (згорнуте сальдо)	26	-	41640,00	ОСВ рахунку 26 «ГП»

Джерело: доповнено авторами за [9].

звітнього періоду в поточному обліку (у прибуткових і видаткових документах, відомостях випуску та реалізації) підприємства можуть застосовувати оцінку руху готової продукції *за обліковими цінами до моменту визначення фактичної виробничої собівартості*. Використання такої оцінки пов'язано з тим, що фактична собівартість, як правило, визначається наприкінці місяця, і для відображення руху готової продукції протягом місяця необхідна її оцінка. Для цього і застосовуються облікові ціни. Достовірне відображення фактичної виробничої собівартості готової продукції надає користувачам достовірну інформацію про вартість такої продукції, яка може бути використана для прийняття ефективних управлінських рішень. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. Житомир : Рута, 2009. 912 с.
2. Касич А., Шара В. Понятійний апарат терміну «готова продукція» як об'єкта бухгалтерського обліку. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Серія Економіка*. 2016. № 11 (188). С. 33–36.
3. Маркова Т. Д., Ілуца А. Я. Особливості обліку виробництва і реалізації готової продукції на підприємствах харчової промисловості. *Економіка харчової промисловості*. 2014. № 2 (22). С. 74–78.
4. Глібко В. М., Бушчан О. П. Судова бухгалтерія : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2014. 224 с.
5. Гончарова Т. В. Облік продукції, робіт, послуг та їх реалізація. *Інноваційна економіка*. 2020. № 1–2. С. 157–163.
6. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник. Київ: Алерта, 2015. 1080 с.
7. Шваб Л. І. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Каравела, 2013. 568 с.
8. Сук Л. К. Організація бухгалтерського обліку : підручник. Київ : Каравела, 2012. 624 с.
9. Царевська Т. Облік готової продукції. *Податки & бухоблік*. 2019. № 99.
10. Про затвердження Національного положення (стандарт) бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
12. ДСТУ 2960-94 Організація промислового виробництва. Основні поняття. Терміни та визначення. [Чинний від 1994-12-28]. Вид. офіц. Київ, 2010. 44 с.

13. Про затвердження Національного положення (стандарт) бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
14. Гороховець Ю. А., Потапов Є. В. Інтеграція освіти, науки і бізнесу : монографія. Том 12 / за ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 347 с.

REFERENCES

- Butynets, F. F. *Bukhhalterskyi finansovyi oblik : pidruchnyk dlia studentiv spetsialnosti «Oblik i audyt» vyshchyykh navchalnykh zakladiv* [Accounting and Financial Accounting: a textbook for students of the "Accounting and Auditing" specialty of higher educational institutions]. Zhytomyr: Ruta, 2009.
- DSTU 2960-94 *Orhanizatsiia promyslovoho vyrobnytstva. Osnovni poniattia. Terminy ta vyznachennia. [Chynnyi vid 1994-12-28]* [DSTU 2960-94 Organization of Industrial Production. Basic Concepts. Terms and Definitions. [Effective from 1994-12-28]]. Kyiv, 2010.
- Hlibko, V. M., and Bushchan, O. P. *Sudova bukhhalteriia* [Court Accounting]. Kyiv: Yurinkom Inter, 2014.
- Honcharova, T. V. "Oblik produktsii, robit, posluh ta yikh realizatsiia" [Accounting for Products, Works, Services and Their Implementation]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 1-2 (2020): 157-163.
- Horokhovets, Yu. A., and Potapov, Ye. V. *Intehratsiia osvity, nauky i biznesu* [Integration of Education, Science and Business], vol. 12. Zaporizhzhia: ZNU, 2023.
- Kasych, A., and Shara, V. "Poniatiinyi aparat terminu «hotova produktsiia» yak obiekta bukhhalterskoho obliku" [Conceptual Apparatus of the Term "Finished Products" as an Object of Accounting]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu im. T. Shevchenka. Seriia Ekonomika*, no. 11(188) (2016): 33-36.
- [Legal Act of Ukraine] (1999). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
- [Legal Act of Ukraine] (1999). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (1999). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
- Markova, T. D., and Ilutsa, A. Ya. "Osoblyvosti obliku vyrobnytstva i realizatsii hotovoi produktsii na pidpriemstvakh kharchovoi promyslovosti" [Peculiarities of Accounting for Production and Sale of Finished Products at Food Industry Enterprises]. *Ekonomika kharchovoi promyslovosti*, no. 2(22) (2014): 74-78.
- Shvab, L. I. *Ekonomika pidpriemstva* [Enterprise Economy]. Kyiv: Karavela, 2013.
- Suk, L. K. *Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku* [Accounting Organization]. Kyiv: Karavela, 2012.
- Tkachenko, N. M. *Bukhhalterskyi finansovyi oblik, opodatkuvannia i zvitnist* [Financial Accounting, Taxation and Reporting]. Kyiv: Alerta, 2015.
- Tsarevska, T. "Oblik hotovoi produktsii" [Accounting for Finished Products]. *Podatky & bukhhoblik*, no. 99 (2019).